

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

DONDERDAG, 23 MEI.

Advertentien van Zes regels en daar beneden worden voor 1,00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen 1,50. — Voor alle advertentien wordt bovendien een zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men meer plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 22 Mei.

Wij zijn der *Arnh. Cour.* van II. Zaterdag een antwoord schuldig op hetgeen zij omtrent de *Tijd* heeft gezegd te moeten zeggen: Zie hier wat zij schrijft: „De *Tijd* grondt zijnen tegenstand aan het beginsel der groote rijk-kiesdistrikten voornamelijk hierop, dat thans, in plaats van belangen, in de kamer ideeën zullen vertegenwoordigd worden. Wij kunnen dit bezwaar niet wel vatten. Waarop zal een belang rusten, zoo het niet op een idee is? Belangen zonder idee, zonder redelijken grondslag dus, verdienen niet vertegenwoordigd te worden. En zoo de ideeën vertegenwoordigd worden, waarop de belangen steunen, dan zal, met het idee, tevens het belang vertegenwoordigd zijn.” Het blijkt ons uit het aangevoerde, dat de *Arnh. Cour.* ons niet begrepen heeft, dewijl zij ons laat zeggen wat nooit in ons is opgekomen. Hoe zouden wij belangen, die geen „redelijken grondslag” hebben, willen vertegenwoordigd zien, of ideeën bestrijden, waarop degelijke belangen rusten? De *Arnh. Cour.* was te dikwerf ernstig polemië, dan dat men niet regt heeft van haar te vorderen, dat zij zich onthoude van het belachelijke middel, om iemand datgene toe te dichten waarmede men hem bestrijden wil. Als wij belangen tegenover ideeën hebben gezet, dan hebben wij gesproken van belangen, die een redelijken grond hebben, en die in het systeem niet zullen worden vertegenwoordigd, en van ideeën, die representanten zullen erlangen, zonder dat op die ideeën Nederlandsche belangen steunen.

Verder zegt de *Arnh. Courant*, onze bewering niet te kunnen gelooven, dat de kiesdistrikten met opzet zoo ingedeeld zijn, dat de Katholijken overal de minderheid hebben; zij acht dat onze beschuldiging onbewezen is. Wij kunnen de *Arnh. Courant* het geloof niet geven, als zij niet gelooven wil. Maar dat onze stelling onbewezen is, mogen wij niet toegeven, tenzij men een uitvlugt zoekt in het toeval, en aan dat toeval de schuld geeft van de zonderlinge indeeling der kiesdistrikten, overal waar zich Katholijken aan deze zijde van den Moerdijk in grooten getalle bevinden. Wij hebben daarop alleen te antwoorden, dat wij aan geen toeval gelooven, en niemand regt heeft van ons dat geloof aan een toeval te vorderen, als dat toeval zoo opzettelijk en zoo naar een vast plan werkt, als wij hebben aangetoond, dat in de kiesdistrikten plaats heeft. Men kan overigens uit het verslag der Kamer zien, dat men in de sectien algemeen vreemd heeft opgezien tegen de indeeling van die distrikten, welke zeer ondoelmatig is voorgekomen. Wij wijten de schuld daarvan niet aan den heer Thorbecke, maar aan hen, die misbruik hebben gemaakt van zijne goede trouw.

Wij hebben reeds vele malen onze lezers in de gelegenheid gesteld kennis te maken met den kernachtigen schrijftant van het weekblad de *Toekomst*. Het verzaakt zijnen aard niet in het minste in de volgende aanmerkingen op het wets-ontwerp tot regeling van het kiesregt, enz.:

„Onze eerste bedenking is gerigt tegen den census. Niet dat wij denzelven over het algemeen lager wilden gesteld hebben, verre van daar. De regering heeft te wel begrepen het patentregt te moeten mede rekenen; wij keuren zulks goed; daardoor is de census op vele plaatsen lager geworden, en dus aan veler verlangen voldaan. Een nog lagere census heeft zijn voor en tegen; daarbij, wanneer men eenmaal begint het belastingcijfer in zijn geheel af te keuren, zoude men moeten eindigen met het algemeen stemregt, waarvan men elders de nadrigste uitkomsten ziet. Maar wij vergelijken den census voor de steden en dorpen met dien voor het platte land, en dan ontwaren wij, dat het laatste zich over een ten achterstelling bij de eerste heeft te beklagen. Vanwaar die onregtvaardigheid? Zij heeft nergens anders haren oorsprong, dan in het daar even genoemde patentregt, hetgeen door vele stedelingen en dorpsbewoners betaald wordt, doch over het algemeen niet door de bewoners van het platte land. Wil men het patentregt behouden, waarmede wij ons gereedelijk kunnen vereenigen, dan behoort men, om billijk te zijn, den

census voor het platte land te verminderen. Wij willen dit door slechts één voorbeeld ophelderen. De regering stelde voor 's Gravenhage een bedrag van f100; voor de omstreken f32; dat is: voor de dorpen Monster, Loosduinen, 's Gravezande, Wassenaar, Voorburg, Veur en Rijswijk f32, en voor personen buiten die gemeenten woonachtig insgelijks f32. Wel beschouwd, is hier drieërlei verschil aanwezig: 1°. tusschen de ingezetenen van 's Gravenhage en de omliggende dorpsbewoners; 2°. tusschen de ingezetenen van 's Gravenhage en de niet-dorpsbewoners; en 3°. tusschen de dorpsbewoners en niet-dorpsbewoners. — En evenwel geeft het ontwerp der regering maar twee verschillen aan. Verschil tusschen de dorpsbewoners en niet-dorpsbewoners, vinden wij niet, en zoo wel als dit bestaat, behoorde het in de voordragt te zijn opgenomen. — Wat wij hier van één kiesdistrict gezegd hebben, geldt van al de overigen. Overal bestaat drieërlei verschil, waarvoor het ontwerp slechts tweeërlei geeft. — Zal men regtvaardig zijn, dan dient ook het derde verschil in de voordragt te worden opgenomen.

„Eene tweede aanmerking moeten wij maken op art. 2 der voordragt, aanvangende, dat deze wet voor Nederlander houdt hem, die het is volgens de wet, verklarende wie Nederlanders zijn.

„Daar tot heden bij ons nog geene afzonderlijke wet op de naturalisatie bestaat, moeten wij tot het Burgerlijk Wetboek terug treden, en dan ontmoeten wij eenen toestand, die, bestendigd wordende, Nederland eene onuitwisbare schande zoude aandoen. Wel is waar, men moge het een verzuim rekenen, dat een vreemdeling zich niet heeft laten naturaliseren, wij zouden het toch min prijsselijk en zeer onstaatkundig vinden, wanneer men dat verzuim zoegezegd wreekte, door hem van het deelnemen aan de verkiezingen uitsluitte. Wij gelooven niet te veel te zeggen, wanneer wij aanvoeren, dat met art. 2 der voordragt, zoo als het daar ligt, de eer van Nederland op het spel staat. Daarop lettende, en op het regt dat vreemdelingen vroeger genoten, en op de lasten, die zij met, neen velen boven den inboorling dragen, zouden wij wenschen, dat het genoemde art. 2 in dier voege veranderd werd, dat ook vreemdelingen bevoegd zijn aan de verkiezingen deel te nemen, wanneer zij den bepaalden census betalen, en eenen zekeren tijd, b. v. 5 a 3 jaren, in Nederland met der woon gevestigd zijn.

„Onze derde aanmerking is gerigt tegen de verdeeling des rijks in kiesdistrikten. Wij willen aannemen, dat de minister ten deze de rapporten der Commissien van Gedeputeerde Staten gevolgd heeft, doch wanneer wij letten op het door hen geleverde werk, dan moeten wij ons aan den eenen kant verheugen, dat wij vroeger aan die Commissien onze goedkeuring niet hebben kunnen schenken, als bestaande uit menschen, welke de zienswijze van vorige regeringen waren toegedaan en door dezen als het ware op het kussen getild waren, en ten tweede moeten wij ons bedroeven over de broddelstukken, welke zoo goed mogelijk tot een geheel vereenigd zijn. Wij zullen het in 't midden laten, of de kiesdistrikten daarom zoo ellendig zijn ingerigt, om een zekere kleur te onderdrukken. Driewerf schande over hen, bij wien dat beginsel gedomineerd heeft! Hoe dit zij, in allen gevalle keuren wij het broddelwerk af, dat alle bliken draagt, onnatuurlijk te wezen. Met zulk eene verdeeling, is het deelnemen aan de verkiezingen op vele plaatsen ten uiterste moeilijk, ja hier en daar ondenklijk. Streken werden bij elkander gevoegd, die door groote wateren en rivieren gescheiden zijn; anderen, die halve dagen verwijderd liggen. Men beschouwe slechts de districten Delft, Nijmegen, Amersfoort, Middelburg en Heusden. Zij zijn waarlijk aardig gevonden, maar getuigen meer van de onhandigheid der Commissien van Gedeputeerde Staten, dan wel van hunne knapheid om een algemeen bruikbare verdeeling daar te stellen.

„Wij kunnen niet denken, dat de vertegenwoordiging zulk knoeiwerk zal aannemen, en de regering, daarop gewezen, dit niet zal veranderen naar een meer natuurlijke indeeling, die het deelnemen aan de verkiezingen ook gemakkelijker maakt.”

PROVINCIALE WET.

Aan het verslag nopens het onderzoek van die wetsvoordragt in de afdeelingen der Kamer, ontdeekten wij het navolgende:

Bij eene Koninklijke boodschap van den 2 Mei jl. is aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden een voorstel van wet, regende de samenstelling en magt der Provinciale Staten.

Dit gewichtig ontwerp is in de Afdeelingen, waar meestal 53 leden tegenwoordig waren, met de meeste belangstelling overwogen, en heeft daar tot geene bedenkingen of beschouwingen van algemeenen aard aanleiding gegeven, althans niet tot zoodanige, welke niet gevoelig bij onderdeelen van dit Verslag kunnen worden opgenomen.

Het wets-ontwerp is, over het algemeen, bij de groote meerderheid der leden met goedkeuring ontvangen. Men merkte met genoegen op, dat het een goed stelselmatig geheel vormde, en dat het onderwerp, zeker niet onder de gemakkelijke deelen der wetgeving behorende, met zorg was uitgewerkt, en op verre de meeste punten, met helderheid was toegelicht.

Daarna behandelt het verslag de bijzondere onderdeelen; de meest voornamelijk opmerkingen of bedenkingen, door vele leden of door de meerderheid geuit, nemen wij daaruit op:

I. EERSTE AFDEELING. Samenstelling der Provinc. Staten.

Art. 2. Ofschoon de groote meerderheid verklaard heeft in het voor elke provincie bepaald getal leden te kunnen bevestigen, is toch de opmerking gemaakt, dat de vermindering voor sommige provincien, bijv. Gelderland en Overijssel, aanzienlijk mag genoemd worden. Wel erkende men dat de Prov. Staten, als wetgevend collegie, niet te talrijk mogen zijn; maar men gaf toch in bedenking of bij de bepaling van het getal wel genoeg in aanmerking was genomen, dat dit vergadering tevens is belast met de keuze van leden voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal, en dat in die provincien, op ééne na, zes leden voor de Gedeputeerde Staten moeten gekozen worden. Men twijfelde of het wel zoo ligt zal zijn in kleinere provincien dat aantal geschikte gedeputeerden in het midden der Staten te vinden. Indien de Regering dit gevoelen eenigermate kon deelen, oordeelde men, dat de bij de Memorie van Toelichting uitgewerkte rekensomde evenredigheid niet zoo verbindend was te achten, dat men zich daarvan in het belang van sommige provincien niet eene afwijking zou mogen veroorloven. De leden, die van dit gevoelen waren, verklaarden toch dat zij zelven geen beteren regel tot bepaling van het getal wisten aan te geven.

Art. 4. Vele leden hadden tegen dit artikel bedenkingen, welke zwaar bij hen wogen.

1ste alinea. Met het oog op de bij art. 177 voorkomende tabel van provinciale verdeeling in kiesdistrikten en van het door elk district te kiezen getal leden, vonden velen zich bezwaard om het maken van het hier bedoeld provinciaal reglement aan eene Staten-Vergadering, zamengesteld als men volgens de gemelde tabel verwacht, toe te vertrouwen. Men meende toch met grond te mogen vreezen, dat het behoud van eene stedelijke en landelijke afscheiding vooral op de eerste keuzen nadeelig werken, plaatselijke vooringenomenheid versterken, en ligt aan het een of ander deel te groot overwigt zou geven.

De gevoelens omtrent eene betere wijze van daarstelling van het hier bedoeld provinciaal reglement waren echter zeer verdeeld. Terwijl sommigen verlangden hiertoe eenen algemeenen maatregel van inwendig bestuur, bij art. 72 der Grondwet bedoeld, verklaarde de meerderheid te willen, dat het provinciaal reglement, door de provinciale Staten, ontworpen, door de wetgevende magt zou worden goedgekeurd. Indien de regering tot deze wijziging in de wet konde besluiten, zouden de bezwaren van vele leden tegen de meergemelde tabel minder wegen.

De meeste leden keurden het stelsel van groote kiesdistrikten goed. Velen meenden dat de voordragt, bepallende dat het getal der kiesdistrikten niet meer dan de helft van het getal der in de provincie te kiezen leden zou bedragen, niet ver genoeg ging. Men veronderstelde dat de bedoeling der Regering was, in den regel, niet minder dan 2 leden in elk district te doen kiezen. Indien men nu onderzoekt wat bijv. in Zuidholland (en in eenige andere provincien spreekt het voorbeeld nog sterker) bij getrouwe opvolging der Staten van dit artikel zal gebeuren, blijkt het, dat de uitslag niet aan den wensch om in elk district meer dan één lid te doen kiezen, zal beantwoorden. De Statenvergadering van Zuidholland zal uit 80 leden bestaan. Hiervan zullen er 40 door acht gemeenten gekozen worden. De bevoegdheid had dus bestaan om de keuze der overige 40 leden over 32 districten te verdeelen, zoodat in verre de meeste slechts één lid zou gekozen worden. Dit wilde men voorkomen, en daarom voor de helft stellen een derde.

Art. 5, 2de alinea. De groote meerderheid der Kamer heeft (in tegenstelling van enkele leden, die alleen de bepaling als maatstaf willen nemen) in de reductie der 2de alinea van dit artikel eene verandering noodzakelijk geacht. Men wenschte de laatste alinea, van het artikel, ongeveer

aldus te lezen: „daarbij wordt op het cijfer der bevolking, de plaatselijke gesteldheid, en het getal kiezers der verschillende distrikten gelet.”

Art. 6. De bepaling van den eersten Dingsdag van Juli als tijd van aftreding, overeenkomende met den dag bij art. 64 voor de gewone vergadering gesteld, heeft bij eenige leden (wier gevoelen ook in het verslag der Afdelingen omtrent het ontwerp van het vorige jaar is ontwikkeld) tegenspraak ontmoet.

De meerderheid der leden daarentegen kon zich met de voorgestelde tijdsbepaling vereenigen, zoowel omdat het niet doenlijk zal zijn eene andere te vinden, die aan aller wenschen voldoet, als ook en vooral, omdat men meende, dat eene verwoeging aan de goede uitvoering van het kieswerk zou in den weg staan, en de raming en vaststelling der provinciale begroting zoude kunnen belemmeren.

Art. 18. Vrij algemeen is opgemerkt, dat voor de leden van de hoogste Provinciale Vergadering wel een ouderdom van vijf en twintig jaren mogt worden gevorderd. Men drong deze verlangde wijziging aan, door de aandacht te vestigen op het vereischte van dertigjarige leeftijd voor de Staten-Generaal, en op de waarschijnlijkheid, dat, voor het lidmaatschap der gemeentebesturen, de meerderjarigheid voldoende zal worden geacht.

Art. 27. Vrij algemeen wilden ook den rooster van aftreding, in voege als hiervoor in het verslag op art. 4 omtrent het geheele provinciale reglement is voorgesteld, in die wet opnemen.

Art. 28. De beschouwingen over het eerste gedeelte van dit artikel waren zeer uiteenlopende.

Vele leden keurden het voorstel der regering goed en vonden voldoende waarborg tegen overdrijving daarin, dat de post der reis- en verblijfskosten volgens art. 103 op de rijksbegroting zal voorkomen, en dus door de wetgevende magt beoordeeld worden.

Sommige leden wilden een maximum van verblijfskosten voor elke provincie bij de wet vaststellen, en, in allen geval geen hogere reiskosten toekennen dan de leden der Staten-Generaal genieten. Zij vreesden dat, zonder deze beperking, eene zeer groote verscheidenheid ten dien opzichte in de provincies zou worden opgemerkt.

Eindelijk gaven eenige leden in bedenking, of men, de ondervinding raadplegende, niet tot het besluit zou kunnen komen, om aan de leden der Provinciale Staten geene reis- en verblijfskosten toe te leggen.

Art. 35. Men heeft gevraagd of het in het belang der dienst niet wenschelijk ware den commissaris des Konings ten opzichte van de ambtenaren en bedienden der griffie, behalve den griffier, een meer onafhankelijk gezag toe te kennen, en de bemoeijing van Gedeputeerde Staten hier geheel uit te sluiten. In verre de meeste gevallen zal de commissaris des Konings voor de rigtige uitvoering der zaken verantwoordelijk zijn. Hiervan is het gevolg, dat hij in het benoemen, schorsen en ontslaan der ambtenaren en bedienden der provinciale griffie de vrije hand behoort te hebben. Zoo doende zal tevens eene gereede aanleiding tot geschil en spanning tusschen den commissaris des Konings en Gedeputeerde Staten zijn uit den weg geroeid.

Art. 37. Daar de tegenwoordige griffiers der Staten door den Koning benoemde ambtenaren zijn, wilde men bij deze gelegenheid gevraagd hebben, of zij, door de nieuwe Statenvergadering niet benoemd wordende, naar het oordeel der Regering, aanspraak zouden kunnen maken op wachtgeld, of, overigens daartoe termen zijnde, op pensioen. Men oordeelde eene geruststellende verzekering hieromtrent wenschelijk, omdat, in dat geval, de nieuwe Statenvergaderingen zich zeker minder bezwaard zouden vinden, om minder geschikte griffiers, zoo er zijn, niet in te kiezen.

Over de vraag, hoe de griffiers zouden worden benoemd, waren de gevoelens der leden zeer verdeeld.

Art. 45. Of schoon dit artikel, het getal der leden van Gedeputeerde Staten bepalende, veel tegenstanders heeft ontmoet, verklaarde toch de meerderheid der leden zich met de voordragt te kunnen vereenigen. Zij werd daartoe geleid door de gronden in de Memorie van Toelichting op dit artikel ontwikkeld. Het was echter der aandacht niet ontgaan, dat over al de provincies 14 leden meer dan in het gewijzigd ontwerp van het vorige jaar worden voorgedragen; eene vermeerdering van bezoldigde ambtenaren, was in den tegenwoordigen tijd niet ligt goed te keuren. Maar men moest toch erkennen dat, bij eene gefrouwe waarneming der betrekking, de werkkring van Gedeputeerde Staten waarlijk belangrijk mogt genoemd worden; dat de bezoldiging niet voldoende was om geheele en onverdeelde toewijding te kunnen vergen; dat bij een minder getal leden het te vreezen was, dat het werk wel eens langer dan voor het algemeen belang wenschelijk is, zou blijven liggen; en dat de overwegende invloed van den commissaris des Konings, naar mate het getal leden van Gedeputeerde Staten verminderde, te grooter zoude worden.

Andere leden lieten zich hierdoor niet bewegen om de voordragt goed te keuren. Zij wilden in den regel vier, als uitzondering zes, leden voor het collegie van Gedeputeerde Staten bepalen.

Art. 53. Er deden zich stemmen hooren, die hier ook de uitsluiting der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verlangden.

De meerderheid echter, met het oog op art. 124 der Grondwet, merkte hietegen op, dat het voldoen aan dien wensch zeer bedenkelijk was te achten. Men zou dan ook de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van het lidmaatschap der Provinciale Staten moeten uitsluiten. Men vreesde niet dat leden der Tweede Kamer in een collegie van Gedeputeerde Staten zouden geroepen worden, en als het gebeurde rekende men het niet waarschijnlijk dat die roeping zou worden gevolgd. Getrouwe, gelijktijdige waarneming toch der beide betrekkingen, volgens eed en plicht, mogt wel onmogelijk worden gerekend.

Art. 64. Door de meeste leden is tegen de bepaling, dat er jaarlijks twee gewone vergaderingen der Staten worden gehouden, geene bedenking gemaakt. Zij oordeelden dat er door twee gewone vergaderingen der Staten te vorderen, de overwegende invloed van Gedeputeerde Staten toch eenigermate zou worden getemperd. Het voorstel scheen toch ook met art. 126 der Grondwet beter overeen te komen, dan als de wet slechts eene gewone vergadering bepaalde.

De bestrijders van twee gewone vergaderingen merkten op, dat er, ja, in het eerst veel werk bij de Staten zal zijn, maar

dat dit spoedig zal verminderen. Dat het nu reeds, met eene gewone vergadering, niet zoo gemakkelijk was leden te vinden. Dat de reis- en verblijfskosten daardoor aanzienlijk zouden vermeerderen.

(Wordt vervolgd.)

Aan het algemeen verslag omtrent het ontwerp houdende strafbepalingen tegen overtreding der keuren van Waterschappen, ontleenen wij het volgende:

§ 1. Op nieuw heerschte bij dit tweede onderzoek met opzigt tot het beginsel, waarop de regeringsvoordragt rust, de bevoegdheid namelijk der besturen van waterschappen tot het maken van keuren, verschil van gevoelen. Vele leden verklaarden met de Regering de meening te blijven omhelzen, dat het maken van politie-verordeningen een regt is, aan alle zedelijke lichamen eigen en daarom ook aan de waterschappen toekomende, zoolang het hun niet uitdrukkelijk is ontzegd, hetgeen, naar dit gevoelen, noch bij de invoering of wijziging der Grondwet, noch vroeger, heeft plaats gehad. De overige leden daarentegen bleven volharden in het gevoelen, dat de besturen der waterschappen het regt om keuren te maken, zoo niet reeds vroeger, dan toch sedert de inlijving in het Fransche Keizerrijk, verloren hadden, en in het bezit van dat regt evenmin bij de Grondwet van 1814, als tengevolge der sedert plaats gehad hebbende herzieningen der Grondwet, waren hersteld. Tot staving dezer stellingen voerde men van weerszijden nagenoeg dezelfde gronden aan, die reeds bij het voorloopig onderzoek waren ontwikkeld. Alleen beriep men zich van de zijde der tegenstanders van de bevoegdheid der waterschapsbesturen tot het maken van keuren thans ook op het *Provinciaal blad* van Zuid-Holland van 8 Januarij 1850, N°. 7, om te bewijzen, dat in die provincie ten minste een ander stelsel dan dat der Regering omtrent deze aangelegenheid gevolgd en aan de besturen van waterschappen niets meer dan het regt tot het voordragen van keuren aan de Gedeputeerde Staten toegekend wordt.

§ 2. Het denkbeeld, dat aan het wets-ontwerp ten grondslag ligt, om, in geval van overtreding der keuren van waterschappen, de gradatie der straf uitsluitend aan den regter op te dragen, heeft op nieuw bij verscheidene leden tegenspraak ontmoet. Zij konden zoodanige massale strafbedreiging, als in dat ontwerp voorkomt, niet met goede regtsbeginselen overeenbrengen, en noemden de wet van 6 Maart 1818, waaraan die algemeene strafbedreiging is ontleend, eene ongelukkige proefneming van strafwetgeving. Niettegenstaande deze bedenkingen, toonden eenige leden zich geneigd, om, indien slechts het hoofdbezwaar wegens de bevoegdheid der waterschappen tot het maken van keuren kon worden weggenomen, over het gemis der gradatie van straf in deze transitioire wet heen te stappen.

§ 3. Het antwoord der Regering omtrent de bevelen, door polderbesturen aan suppoosten gegeven, heeft de leden, die daaromtrent eene bedenking hadden gemaakt, niet bevredigd.

§ 4. Het blijft nog bij verscheidene leden een punt van bezwaar, dat de bevoegdheid voor de bekeuren om ten aanzien der beloopene geldboete in schikking te treden, niet bepaald in de tegenwoordige wet is uitgedrukt.

§ 5. Ook de zwaarte, dat bij de keuren dikwijls zelfs in misdaden is voorzien, en dat dus daaromtrent in het tegenwoordig wetsontwerp een voorbehoud zou moeten voorkomen, acht men door het antwoord der Regering niet opgeheven.

§ 6. Met opzigt tot het reeds aangevoerde vraagstuk omtrent het dubbel gewin en den dubbelen weerpennning, heeft men vrij algemeen het gevoelen geuit, dat de bevoegdheid der polderbesturen om zoo iets aan de ingelanden op te leggen, bij deze wet of uitdrukkelijk erkend of regtsreeks afgeschaft moet worden.

Art. 1. Onderscheidene leden zagen er steeds groot bezwaar in, om aan dit wetsartikel hun zegel te hechten, en zulks niet enkel omdat daarbij alle mogelijke overtredingen der keuren met straf worden bedreigd en daarin alle gradatie van straf wordt gemist, maar vooral ook om de thans bijgevoegde bepaling wegens veroordeeling tot gevangenisstraf in geval van herhaling van overtreding.

Art. 2. Vrij algemeen is men ook tegen deze bepaling opgekomen. Men noemde het eene ongehoorde zaak, dat eene als opgelegde boete bij wanbetaling ipso facto in gevangenisstraf veranderen kon.

Wij vernemen, dat er aanstaanden Dingsdag des morgens ten 10 ure in de Kerk de Liefde buiten de Raambarrière, te dezer stede, een plegtige lijdendienst zal plaats hebben voor de overledene, zoo werkende als contribuerende Leden van het GENOOTSCHAP VAN BARMHARTIGHEID ter begraving van R. C. Behoeftigen, alsmede voor degenen welke door dat genootschap ter aarde besteld zijn. Even als ter dier gelegenheid alle werkende en contribuerende Leden uitgenoodigd worden zich te vereenigen om de Overledenen te herdenken, zoo waren zij ook bereids II. Donderdag, gelijk wij in ons N°. 932 hadden aangekondigd, in de St. Ignatius-Kerk, (bekend onder den naam van de Zaaier) bijeengekomen om voor de Levenden een plegtig dankoffert bij te wonen, dat voor het 25-jarig bestaan van dit Genootschap aan God werd opgedragen. Bij die gelegenheid heeft de Wel-Eerw. Heer V. F. Simmers, Pastoor der Kerk op het Rustenburgerpad alhier, die met bereidvaardigheid had op zich genomen den luister van dit feest te verhoogen, in eene zeer doeltreffende rede de belangrijkheid geschetst van dit Genootschap, en de menigvuldige liefdediensten door hetzelfde in alle nederigheid aan de Behoeftigen dezer stad bewezen. Ieder wien een gevoelig hart in den boezem klopt, zal met genoegen vernemen, dat dit liefdadig Genootschap zich in eenen gewenschten bloei mag verheugen.

Wij lezen in het *Handelsblad* de volgende advertentie: „AMSTERDAM, 17 Mei 1850. De commissie tot oprigting van een Ruiterslandbeeld binnen de stad Amsterdam, voor koning Willem II, geeft bij deze aan de belangheb-

benden kennis, dat het gezamenlijke bedrag der toegezegde en der reeds ingekomene gelden, ongenoegzaam bevonden is tot daargestelling van een waardig gedenkteeke, zoo als het door de commissie bedoeld werd; de gedane toezeggingen zullen derhalve als niet geschied beschouwd worden en men zal over het bedrag der reeds gestorte gelden gedurende tijd van zes weken na dato dezer, bij het lid der commissie kunnen disponeren, bij wien dezelve ontvangen zijn, de na verloop van dien tijd nog niet terug gevorderde gelden zullen tot goedmaking der voorloopige onkosten aangewend en verder ten voordeele der algemeene armen dezer stad beschikt worden.

„Namens de Commissie,
„P. HUIDEKOPER, President.
„R. J. SCHIMMELPENNINCK, Secretaris.”

Een voormalig verdienstelijk lid der balie alhier, thans te Parijs gevestigd, de Hr. L. J. Königswarter, is in de zitting van 18 Mei, van de *Academie des sciences morales et politiques*, bekroond met de gouden medaille van 1500 fr., voor zijn antwoord op eene prijsvraag door gemelde Akademie uitgeschreven.

Z. M. heeft 1e tot secretaris voor de kamer van koop-handel en fabrieken te Zutphen benoemd den heer Mr. F. R. Penning, advocaat aldaar. 2e. aan J. ter Hofstede op zijn verzoek eervol ontslag verleend als secretaris van Bloemendaal (Noord-holland); en in zijne plaats als zoodanig benoemd N. Rouwens, burgemeester aldaar, ten einde die betrekkingen gelijktijdig waar te nemen. 3e. tot bewaarder der hypotheeken en van het kadaster te Groningen, A. Upmeyer; tot bewaarder der hypotheeken en van het kadaster te 's Hertogenbosch, B. Frieswijk, thans op wachtgeld; tot ontvanger der in- en uitgaande regten en accijnsen te Nijmegen, A. van Raab van Canstein.

Zijne Majesteit heeft den generaal majoor graaf Du Monceau, voorzitter der commissie van inspectie over het militair onderwijs, alsmede den 1sten luitenant der cavalerie P. H. Marcella, secretaris van gemelde commissie, beiden eervol uit hunne respectieve betrekking ontslagen en benoemd 1e den generaal-majoor Falter, tot voorzitter, 2e. den 1sten luitenant P. C. Swaving, tot secretaris, en 3e. den generaal-majoor Storm den Grave, tot lid dier meergemelde commissie; laatstgenoemde meer bepaaldelijk voor het wapen der cavalerie; Z. M. heeft tevens den generaal-majoor graaf Du Monceau op zijn verzoek eervol ontslagen als lid van het comité van defensie.

Z. M. heeft aan H. L. Bergeyron, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als consul der Nederlanden te Cetta, en in deszelfs plaats benoemd den heer J. P. H. Bergeyron, laatst vice-consul aldaar.

Aan de per laatste Overland-Mail ons gewordene Correspondentie ontleenen wij de volgende bedroevende bijzonderheden omtrent de gevolgen van het misgewas:
„Soolo, 25 Febr. 1850.

„Ik hoop maar dit jaar in de gelegenheid te zijn Boenkiel te verkrijgen, want door de algemeene armoede, die er onder de Javanen heerscht, wordt dezelve tot mondbehoefte gebezigd, zij kost nu f 4 de picol en is zeer schaars (de prijs is anders 80 duiten per picol.)

„NB. Boenkiel is het overblijfsel of de koek van de Katjang (eene aardvrucht waarvan men olie perst); zij wordt tot bemesting voor Suiker-riet gebezigd en is als het ware oneetbaar.”

Eene andere correspondentie houdt het volgende in:
„Soolo, 21 Maart 1850.

„Ik werk op dit moment zonder Koelies, (vrije slaven, sjouwerlui) maar zal er eendaags wel weder aannemen; ik geloof ze nu wel voor 14 duiten daags te zullen krijgen, (de gewone betaling is 20 duiten) want de hongersnood onder de Javanen is groot; geheele dells in de bergstreken zijn verlaten; zijnde de bewoners naar andere residentien verhuist om daar hun kost te vinden. De uitvoer van Rijst uit deze residentie is bereids verboden; vele menschen sterven van den hongere en het stelen zoo van Suiker-riet als van andere veldgewassen, is aan de orde van den dag. — Ik vernem dat het in andere residentien in onze nabijheid even erg is, en ook daar het grootste gebrek geleden wordt; de bevolking onder particulier beheer heeft waarlijk een geluk boven anderen, zij zegt dit zelve.

„Op Pekalongan verkoopen de inlanders hunne buffels op de Basar a f 3, de prijs is anders f 30 a 40, ook al uit ... weelde!”

Aan de met de Overlandpost uit Oost-Indie ontrangen berigten ontleenen wij nog de volgende bijzonderheden: De *Javasche Courant* van den 23 Maart heeft een besluit van den gouverneur-generaal in rede, waarbij maatregelen genomen worden tot verzekering, dat de uitgaande regten op den uitvoer van suiker niet worden ontdoken, door het betrokken schip uit te haren naar

Nederland, maar desniettemin de lading te lossen in eene vreemde haven.

Bijzondere berichten uit Batavia melden, dat de gouverneur-generaal Rochussen zijn ontslag heeft gevraagd.

Te Batavia heeft zich eene commissie gevormd om te beproeven of het mogelijk zou zijn aldaar bewaarscholen op te rigten.

De inkomende en uitgaande regten op Java en Madura hebben gedurende de twee eerste maanden dezes jaars zuiver opgebracht f647,614,29; zijnde f114,610,71 meer dan in 1848, en f189,299,76 minder dan in 1849 gedurende hetzelfde tijdsverloop verkregen is.

De op den 23 Maart 1850 te Batavia verkochte hoeveelheid van 400 pikols kruidnagelen heeft opgebracht eene som van f16,930,00, zijnde gemiddeld f42,32½ per pikol.

Op een togt naar Bla-Gedong, ter opsporing der op- roerige Lampongers op Bantam, den 9 Maart, is de 1ste luitenant Beukman, ten gevolge van vermoeidheid en groote inspanning, door eene beroerte getroffen, zoodat hij op de plaats is bezweken. Het leger verliest in hem een braaf en gedistingueerd officier, zijne kamaraden een getrouwen vriend.

's GRAVENHAGE, 21 Mei. Heden middag ten 12½ ure is er in de fabriek van den Heer Drouin, in het Pinksterbloemenlaantje alhier, brand ontstaan, die zoo snel toenam, dat in weinige oogenblikken een groot deel van het gebouw vernield was; verscheiden spuiten zijn daarbij werkzaam geweest.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Mei. De Wetgevende Vergadering heeft heden wegens den feestdag geene zitting gehouden.

De vertegenwoordigers der meerderheid hebben in de zalen van het staatsraadsgebouw eene vergadering gehouden, ten einde te bespreken, welke gedragslijn zij bij de discussie over de kieswet zullen houden. Volgens de *Pays* hebben zij eenparig besloten zich met het ontwerp te vereenigen; evenwel zegt het blad, dat Thiers in zijne bij die gelegenheid gehoudene aanspraak herhaaldelijk is gestoord. Het algemeen gevoelen is, dat de kieswet min of meer gewijzigd zal aangenomen worden.

De diplomatische kwestie met Engeland begint reeds veel te verliezen van het gewigt dat men daaraan hechtte. Velen vermoeden dat de zaak spoedig bijgelegd zal zijn. Intusschen wandelt Lord Normanby dagelijks nog zeer bedaard te Versailles en komt nu en dan te Parijs.

Parijs is uiterlijk zeer kalm. De petitiën tegen de kieswet gaan steeds hun gang. Ook uit Lyon zijn vrij gunstige berichten ontvangen.

Het heden verschenen nummer van de *Napoleon* betoogt in een artikel getiteld: *daags na den opstand*, dat het eenig mogelijke en noodige in de omstandigheden waarin Frankrijk zich thans bevindt, is: de bekrachtiging van de bestaande magt. Het blad prijst overigens den maatregel van den minister Lahitte betreffende de terugroeping van Drouyn de l'Huys.

Eenige ambtenaren bij het departement van financiën, die petitiën tegen de kieswet geteekend hadden, zijn in hunne functien geschorst. Twee adjunct-maires dezer stad, de heeren Desmarets en Hardouin, zijn om dezelfde reden afgezet.

De *Messager de la Semaine*, het blad der meerderheid in de Wetgevende Vergadering, verwondert zich dat de roode bladen het gedrag van Lord Palmers- ton in de Grieksche zaak zoeken te vergoelijken, zoo niet te verdedigen. Het blad brengt hiermede in verband de groote geldsommen, die de rooden weten te krijgen van wie? 't Is onbekend, doch wel te gissen) om hunne propaganda voort te zetten. Hunne tegenwoordige houding schijnt in deze duistere zaak eenig licht te verspreiden.

Men wilde heden weten dat de hertog van Aumale heimelijk 14 dagen op zijn kasteel te Chantilly had overgebracht. Het ruiter standbeeld van den hertog van Orleans, dat vroeger het plein van de Louvre versierde, is naar Versailles in het terras der oranjerie op eene pedestal geplaatst.

Eergisteren is in de protestantsche kerk in de Rue Grenelle-St-Germain het huwelijk gesloten van den heer Cornelis Hendrik de Witt met de jongste dochter den heer Guizot. De getuigen voor de bruid waren de heeren Chabot-Latour en François Delessert, en voor de bruidegom de burggraaf Mongaultier en de graaf de Blagny. Verschillende dagbladen verzekeren, dat de heer de Witt een afstammeling is van Hollands beroemden raad-pensionaris.

Een brief uit Londen meldt, dat de zonen van Lodewijk Philips zich verzetten tegen de voorgestelde vereniging van den tak der Orleans met den ouderen der Bourbons. Zij zien daarin eene coalitie tegen Frankrijk en willen niet geacht worden deelgenomen te hebben aan eene zamenzwering tegen de republiek.

— Op eene binnenplaats van het stadhuis staan vier stukken geschut, vier kruidwagens, een wagen met kogels en schroot en eene groote hoeveelheid amunitie.

— Op het kasteel Neuilly is eene reserve aangekomen bestaande uit infanterie en kavalerie; zij zijn geconsigneerd, van kriegsbehoefte voorzien en gereed om op het eerste teken op te rukken.

— Den 1 Junij e. k. zal de President der Republiek het lustslot St. Cloud gaan bewonen.

MADRID, 15 Mei. Gisteren werd alhier door den hertog van Valencia eene luisterrijke revue gehouden over 3000 man cavallerie van de bezetting der hoofdstad.

— Cabrera staat op het punt van met eene jonge en aanzienlijke Engelsche dame, Miss. Richard genaamd, die een vermogen van meer dan 4 miljoen realen bezit, in het huwelijk te treden. Na haar grootmoeders dood heeft zij nog een even zoo groot kapitaal te wachten.

— Men spreekt nog steeds van een te sluiten concordaat met den H. Stoel als zeer aanstaande.

— De *Observador* is in beslag genomen. Hetzelfde lot ondervond eene brochure van Garrido: *De Verdediging van het Socialisme*. De schrijver is bovendien in eene geldboete van 50 000 realen verwezen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 21 Mei. Men schrijft uit Leipzig: De afval van Graaf Stadion ter gelegenheid van zijn voorgevend huwelijk, door de *Neue Zeitung* en de *Deutsche Ally. Ztg.* medegedeeld, is niets dan een lasterlijk sprookje en een logen.

— Het gerechtshof te Mannheim heeft Hecker veroordeeld tot het betalen van eene schadevergoeding, ten bedrage van ruim 450,000 gl.

BERLIJN, 20 Mei. Op 18-dezer had hier het huwelijks-feest plaats van H. K. H. de Prinses Charlotte van Pruisen met Z. K. H. den Erfprins van Saksen-Meiningen.

— H. K. H. Prinses Albert (Prinses Marianne der Nederlanden) heeft aan hare dochter, Prinses Charlotte, ter gelegenheid van haar huwelijk, de helft van hare kostbare diamanten, benevens de Villa Charlotta (Sommariva) aan het meer Como, ten geschenke gegeven.

— Denemarken heeft geweigerd de Pruisische voor- slagen omtrent eenen voorwaardelijken vrede aan te nemen.

— Men leest in den *Staats-Aanzeiger*: De Oostenrijksche regering zal in het besluit, om gematigden naar Frankfort te zenden, den ernstigen wil van Pruisen en van de meerderheid van deszelfs bondgenooten bespeuren, om de hand te reiken tot eene waarachtige Duitse vereeniging, en in deze bereidwilligheid eene vermaning tot eene welgemeende toenadering. Elk voorstel tot het weder oprigten van het Duitse Verbond, op den grondslag van dat van 1815, de instelling van eene verving van het *Duitse Rijk*, zal zeer zeker een onderwerp der ernstige overwegingen der verbonden rege- ringen worden.

— Von Schleinitz is zegt men benoemd tot minister van buitenl. zaken der Unie; voor binnel. zaken noemt men v. Mantuffel.

FRANKFORT, 18 Mei. De zitting van het congres was gisteren geheel toegewijd aan het reglement van orde. Het aantal gevolmagtigden is nu eenigzins vermeerderd en de constituerende vergadering heeft op voorstel van Oostenrijk plaats gehad. Graaf Thun heeft bovendien een voorstel ter tafel gebracht, betreffende de voortdoring van het interim. Die Staten, welke geen gevolmagtigden zenden, worden beschouwd, als hadden zij zich vereenigd met de besluiten van het plenum.

— Als gevolmagtigde van Pruisen wordt de heer von Radowitz gedoodverwd.

— De Beijersche kamer heeft in de zitting van den 15den het wets-ontwerp tot het sluiten eener leening van 15 miljoen guldens voor spoorwegen aangenomen. Zoo ook heeft de eerste kamer het buitengewone krediet van 7 miljoen voor het leger goedgekeurd.

WEENEN, 17 Mei. Aan de kinderen van Kossuth is toegestaan, om zich naar hunne ouders, te Kiutahia in Klein-Azie te begeven.

— Eergisteren is het afbeeldsel van Bem, door de militaire regtbank ter dood veroordeeld, aan de galg gehecht.

— De militaire regtbank te Arad heeft weder 13 vonnissen geveld, onder welke 3 doodvonnissen, die echter in 16jarige vestingsstraf veranderd zijn.

— Men ziet eenige allerbelangrijkste maatregelen ten opzichte van Hongarije te gemoet, als o. a. eene uitgebreide amnestie, opheffing van de tollinien en meer andere.

— Dezer dagen heeft men op den Donau weder de zeldzame verschijning gezien van twee Hollandsche schepen, die regtstreeks herwaarts zijn gekomen.

— Men verneemt, dat Olmütz met twintig fort en omringd en de eerste wapenplaats van Oostenrijk zal worden.

— Men schrijft uit Triest, 14 Mei: Z. M. heeft gisteren de autoriteiten ontvangen. Om 4 ure was het groot diner. Des avonds begaf Z. M. zich met eene bark naar een in het midden der haven op eene drijvende brug opgerigten tempel, van waar men het heerlijkste uitzicht had op de illuminatie der stad en der duizende verlichte schepen en barken, terwijl muziek en feest-cantates het feest verhoogden.

De graaf Radetzky is wegens eene wonde aan zijn voet te Laibach achter gebleven.

— Men schrijft uit Venetie, dat de regering voornemens is tot eene gedwongen leening over te gaan, wanneer de vrijwillige vóór 20 Mei niet volteekend is.

ITALIE.

De H. Vader heeft de presidenten der verschillende wijken van Rome, die in der tijd liever hebben willen aftreden dan hem ontrouw worden, met de Pius-orde begiftigd.

Den 10 Mei verliet gen. Baraguay d'Hilliers Rome, vergezeld van den secretaris van Mgr. Dupont. Z. Em. zelf zal nog eenigen tijd daar vertoeven.

De kard. Vannicelli Casoni, lid der staatscommissie, is benoemd tot aartsbisschop van Ferrara. De kard. Oppizoni ligt gevaarlijk ziek.

In geheel het bisdom van Turijn zijn driedaagsche gebeden uitgeschreven voor den gevaagen aartsbisschop.

De bevelhebber der citadel van Turijn, de Generaal-Majoor Imperoni, heeft Mgr. den aartsbisschop zijn eigen appartementen, bestaande uit 9 à 10 goed gemeubileerde vertrekken, ten gebruike afgestaan.

De *Risorgimento* bevat een brief van Santa Rosa waarin deze wederspreekt al wat de dagbladen ten zijnen opzichte hebben gemeld. Hij verklaart daarin dat hij niets terug te nemen heeft van alles wat hij (betreffende zijn medewerking tot de wetten van Siccardi) met een gerust geweten gedaan heeft.

Het conflict tusschen de regering van Piemont en de hooge geestelijkheid neemt intusschen een steeds dreigender karakter aan. De bisschop van Saluzzo is wegens een vertrouwelijk brief aan twee geestelijken zijner diocese over de wetten van Siccardi bemoeijelikt. Naauwelijks had de procureur des konings daarvan op eene slinksche wijs kennis gekregen, of hij heeft beide brieven in beslag genomen en den bisschop in staat van beschuldiging gesteld. Deze eerwaardige prelaat stelt zich voor het voorbeeld van Mgr. den Aartsbisschop van Turijn te volgen. Zijne arrestatie wordt door eenige roode dagbladen geëischt.

Het openbaar gezag heeft zich te Genua eigen- dunkelijk meester gemaakt van het godsdienstig geslacht der broeders genaamd *dell' Annunciazione*. Inderdaad de regering van Piemont betreedt een zeer gewaagd pad.

STADS NIEUWS.

In de 211de Staats-Loterij, zijn in de 1ste Klasse bij de 10 Trekking prijzen van f1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 12484 f5000, N°. 9213 f2500, N°. 14630 en 474 ieder f1250, N°. 8001, 8924 en 16029 ieder f1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 22 Mei.

BEVALLEN (18 Mei): J. T. van Lay, geb. van Meering, D.-C. Meijer, geb. Lafon, D. — (19 Mei): J. G. Smit, geb. Hesselink, Z.-B. de la Hayze, geb. 't Joostink, D. — A. Burlage, geb. Volck, D.

OVERLEDEN (15 Mei): J. H. Puffius, wed. J. L. C. Pijn- acker, 31 j. — (17 Mei): J. van Keller, 79 j. — (19 Mei): P. van Lennep, 70 j. — J. D. Ducan, 47 m.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 21 Mei. Heden zijn uit de eerste hand afge- daan 3974 b. Java Rijst, per Johannes Maritus, tot f7. Heden zijn uit de hand verkocht de 50 m. Ned. & Palmolie, tegen den 28sten dezer in veiling aangeslagen, tot geheimen prijs. Aan den houder der resterende Palmolie, direct aan de kust aangevoerd, werd de veilingssom van f135,000 betaald.

GRAANMARKT.

Tarwe. 160/2, 162/2 & n. Hoogl. Kleefs. f240, 250, 159/2, 160/2 & n. Kleefs. f232, 235, 159/2 n. Dorenl. f225. — Rogge. 149/2 & n. Rijn f146; 144/2 & n. Pools. f135. — Boek- weil op 140/2 & n. Oost-Friessche Veen f132.

SCHIEDAM, 21 Mei. Montwijn per Ned. vat zonder last f10,62½; Jenever f14,25; Amst. Proef f15,50, zonder de belasting.

NIEUWSTIJNINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETA- LINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metallicke . . . f24,95	a —	Pruissische . . . f34½	a —
Napelsche . . . 25,—	„	Spaansche . . . —	„
Div. in fSt. . . 12,—	„	Hamb. Ross. . . 37	„
Eng. Russen . . . 12,—	„	Russ. in Z. R. . . 24½	„
Fransche . . . 56½	„	Pap. . . —	„
Belgische . . . 56½	„	Pools. in Fl. . . —	„
Comp. Portugal d ^o . 1 Julij 1848	f49,90	per f100	„

OBLIGATIEN PORTUGAL 1823. — Op last van het keizerlijk Braziliaansch gouvernement, hebben de agenten te Londen de

betaling der coupons dezer obligatiën, verschijnende 1 Junij aanstaande, aangekondigd.

OBLIGATIËN BRAZILIË 1843. — De coupons dezer obligatiën, verschijnende 1 Junij aanstaande, zullen alsdan ten kastore der agenten te Londen worden betaald.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

21 MEI 41 u. gebi.	22 MEI 41 u. gebi.	23 MEI 41 u. gebi.
Nederl. Werkl. Sch. 2 1/2 pCt.	55 1/2	55 1/2
Dito Dito	65 1/2	65 1/2
Dito Dito	85 1/2	85 1/2
Dito Obligatiën O. I.	87 1/2	87 1/2
Amortis. Syndic.	87 1/2	87 1/2
Handel-Maatschappij.	87 1/2	87 1/2
Aand. Rijn-Spoorweg.	87 1/2	87 1/2
Aand. Holl. S. M.	87 1/2	87 1/2
Obligatiën	87 1/2	87 1/2
Belg. Obligatiën 1844	87 1/2	87 1/2
Cert. bij de Belg. Bank 2 1/2	87 1/2	87 1/2
Dito bij Rotterd. en Volksw.	87 1/2	87 1/2
Spanje bij Ardoins f 85	12 1/2	12 1/2
Dito Dito f 510	12 1/2	12 1/2
Dito Oblig. Stukken	12 1/2	12 1/2
Dito Oblig. 3	37 1/2	37 1/2
Dito Oblig. 2400 P.	30 1/2	30 1/2
Coup. Ardoins	7 1/2	7 1/2
Passive	3 1/2	3 1/2
Fransche Uitgest.	4	4
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4	35 1/2	35 1/2
Dito Dito	36	36
Russ. bij Hope 1788 en 1816 3	104 1/2	104 1/2
Dito Dito 1828 en 1829	103 1/2	103 1/2
Cert. bij d. 1831 en 1833	94 1/2	94 1/2
Dito bij Hope	85 1/2	85 1/2
Dito bij Stieglitz en C.	85 1/2	85 1/2
Dito bij id. 5de Serie	84 1/2	84 1/2
Cert. te Hamburg	63 1/2	63 1/2
Inscrip. in Assignat. 6	63 1/2	63 1/2
Cert. van dito	63 1/2	63 1/2
Polen, Aand. f. 500	142 1/2	142 1/2
Dito met Lot f. 300	3 1/2	3 1/2
Amerik. Bank-Actiën	50 1/2	50 1/2
FRANKRIJK, Obligatiën	30 1/2	30 1/2
PRUISSEN, Aand. met Lot. R 50	73 1/2	73 1/2
Oo. Frankr. Metalliek	39 1/2	39 1/2
Dito Nieuwe	80 1/2	80 1/2
Dito Nieuwe	81 1/2	81 1/2
Waen, Bank bij Gall en C.	67 1/2	67 1/2
Dito	67 1/2	67 1/2
Aand. met Loting f. 500	250	250
Nieuwe dito	250	250
NAPLES, Cert. Lam. en Bouwer 3 pCt.	89 1/2	89 1/2
BRAZILIË te Londen 1824	5	5
Dito Leening 1843	5	5
Dito f 100	77	77
PARIS, Cert. 5 pCt. nu	28 1/2	28 1/2
Mexico 6 pCt. nu	33 1/2	33 1/2
New Granada 8 pCt. nu	11 1/2	11 1/2
Ecuador	3 1/2	3 1/2
Coup. Ecuador	4 1/2	4 1/2
Crieken f 500	4 1/2	4 1/2
Perf. uitg. 3 1/2, 4 1/2 pCt. Eng. Russen 95.		

Binnenl. fondsen waren algemeen iets flauwer bij weinig affaire. Van buitenlandsche was de omzet in ardoins nog al levendig en waren tot verbeterde koers goed te plaatsen. Naar Metalliek was mede eenig vraag en waren insgelijks iets hooger, in de andere soorten was handel en variatie van weinig belang. Van Zuid-Amerik. fondsen waren Peruanen ongeveer 1 pCt. lager en Mexic. goed prijshoudend bij tamelijk veel handel.

Koers van het Geld: Beleening 2 1/2 pCt., Prolongatie 2 1/2 pCt., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56 1/2; Zigt Parijs 56 1/2; 2/m. Londen 12,02 1/2; Zigt Londen 12,07 1/2; 2/m. Hamburg 35; Zigt Hamburg 35 1/2; 3/m. Lissabon 42 1/2; 3/m. Porto 42 1/2; 2/m. Petersburg 1,87.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 21 Mei. Belg. leen. 2 1/2 pCt. 48 1/2; 5 pCt. 97 1/2; 4 1/2 pCt. 88 1/2; Spanje Ard. 5 pCt. 12 1/2; Binnenl. 3 pCt. 30 1/2; Coup. 30 1/2; Rom. Leening 75 1/2.
PARIS, 20 Mei. Fr. 3 pCt. 55,20; 4 1/2 pCt. —; 5 pCt. 88,50; 3 pCt. N. —; Schatk. 4 1/2; Bank-Act. 2080, —; Belg. 840, —; 5 pCt. 97 1/2; 1842, 5 pCt. 97 1/2; 4 1/2 pCt. —; Holl. 2 1/2 pCt. 57 1/2; Nap. 5 pCt. —; Spanje 3 pCt. Binnenl. 31 1/2; 3 pCt. Buit. —; 5 pCt. Act. Rente —; Piam. Leen. 1834 94,5; —; 1849 92,5; —; Rom. leening 77 1/2.
LONDEN, 20 Mei. Cons. kont. — a —; op tijd 95 1/2 a —; Brak. 86 a 87; 1824/39 85 1/2 a 86 1/2; 1843 — a —; Buenos Ayres 54 a 53; Den. 3 pCt. 71 a 73; N. L. 5 pCt. 97 a 98; N. Deenen 7 1/2 a —; Etuad. 3 1/2 a 4; Gren. 16 a 16 1/2; Uitgest. 3 pCt. Mexico 30 1/2 a 31; Peru 4 pCt. 77 a 77 1/2; Uitg. 33 1/2 a 34 1/2; Grieken. —; Port. 5 pCt. — a —; 4 pCt. 32 1/2 a 33 1/2; 3 pCt. 31 1/2 a 32 1/2; Rusl. 1822, 5 pCt. 106 1/2 a 107 1/2; (N.) 4 1/2 pCt. 95 1/2 a 96 1/2; Spanje 5 pCt. 17 a 17 1/2; id. 3 pCt. 37 1/2 a 37 1/2; id. Passive 3 1/2 a 3 1/2; Holl. 2 1/2 pCt. 55 1/2 a 56 1/2; id. 4 pCt. 85 a 85 1/2; Ven. 33 1/2 a 34 1/2; Uitg. 11 1/2 a 12 1/2.
WIJEN, 18 Mei. Met. 2 1/2 pCt. 48 1/2; (N.) 4 pCt. 72; 4 1/2 pCt. 80 1/2; 5 pCt. 92 1/2; Bank-Actiën 1060; Lot. f. 500, 173; id. f. 250, 166 1/2.

SCHIEPSTIJDIGEN.

AMSTERDAM, 22 Mei. Het schip prins Hendrik kapt. Goedkoop, te Bezoeke gereed liggende om herwaarts te vertrekken, heeft, volgens brief van Batavia van den 28en Maart, lekkende bekomen en melasse gepompt; na een gedeelte der lading gelost te hebben, werd bevonden dat eenige naden gesprongen waren. — Nadat het schip de noodige reparatie on-

dergaan had, weigerde het volk naar zee te gaan, doch was hetzelfde, na van de kapiteins Klomp en Admiraal een Certificaat bekomen te hebben, den 10en Maart herwaarts vertrokken.

— Door Z. M. Stoom-Schip Visuvius, van Sourabaja alhier aangekomen, zijn bij de Boompjes Eilanden aangetroffen, acht roovers prauwen, en waarvan vijf vernield, terwijl de drie andere het ontkomen zijn; acht man van het Stoomschip waren meer of minder gekwetst geworden.

DINNENGEKOMEN.

TEXEL, 21 Mei. H. R. Giezen, Nijverdal, Hull. - J. T. Saugon, Johann Jacobij, Koningsbergen. - A. Christensen, Gre-vende Karen Wedel, Drammen. - J. Giersøe, Familien, id. - J. Nielsen, Emanuel, id. - H. Thüss, Amsterdam Packet, Osterrisøer. - J. P. Andersen, Thetis, id.

HELVOET, 21 Mei. L. S. Hedsröm, Caroline, Stockholm. — Gisteren nog: C. A. Brouwer, Antina, Libau.

UITGEZEILD.

TEXEL, 18 Mei. J. Williams, Roscomon, (s.) Londen. - O. E. Smith, Diana, (s.) id. - J. W. de Jong, de Jonge Clemens, Hull. - C. Driehell, Wolga, Archangel. - E. A. Niehoff, Claudius Civilis, Batavia. - H. A. Besler, Elisabeth Antoinette, id. - W. Landzaat, Willem, Barendsz, id. - G. Wortelboer, Bordeaux, Bordeaux. - G. Lopatigue, Vargas, St. Andero. - Th. Caruthers, Pallion Hall, Sunderland. - H. C. Fahnoe, Caroline Louise, Kopenhagen. - W. Grung, Herman Wedel, Holmstrand. 20 Mei. F. de Winter, Zeeland, Batavia. - H. Wittebol, Willem Ernst, id. - P. B. Jonker, Cornelia, id. - P. Kleij, Admiraal van Heemskerk, id. - L. Lequillan, Themis, Genua. - J. Dickenson, Prince, (s.) Hull. — 21 Mei. B. G. Lambach, Houthandel, Charleston. - A. Backer, Rhederinde, Holmstrand.

VLEIE, 16 Mei. S. G. Oostra, Annechina Jantina, Malmoe. - B. D. de Groot, Drie Gezusters, Osterrisøer. - M. Eitzen, George Washington, Drobach. — 17 Mei. J. Klein, Eendragt, Engeland. — 18 Mei. H. J. Korter, Riga, Riga. - C. D. Kui ze, Jonge Wicher, Koningsbergen. - J. B. Hut, Margina Margaretha, Stettin. - R. O. Brahms, Anetta, id. — 19 Mei. J. Harvey, William Crow, Hull. - P. Oldenburger, Gerritje Koumans, Engeland. - J. J. Das, Harmanna Das, St. Petersburg. - H. G. Lever, Catharina Elisabeth, Stockholm. - T. L. van Sluis, Tjakiena, Koningsbergen. - A. H. Scholtens, Maria, id. - G. Palmer, Lord Coke, Stettin. - G. Palmer, Lord Coke, Stettin. - G. A. Veenstra, Aukjen, id. - J. J. Buining, Tscheto Lijbum, Oostzee. - A. H. Oldenburger, Gustaaf, Aarhus. - B. H. Dekker, Epimachus, Weile. - J. O. Stuit, Concordia, Osterrisøer. - H. H. Kraan, Vriendschap, id. - H. D. de Groot, Houthandel, Christians. — 20 Mei. K. L. Spijkman, Juliana Louisa, St. Petersburg. - D. H. Botje, Gesina Alida, id. - E. R. Zoutman, Geertuida, id. - A. G. Nieren, Jacoba Catharina, Stettin.

ZOLTKAMP, 15 Mei. E. H. Plukte, Tetsia, Londen. — 16 Mei. de Jonge, Jantina, Poole. - G. van Dyk, Eva Hendrika, Goole.

HELVOET, 17 Mei. L. Heijkoop, Nova Zembla, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. — 18 Mei. D. L. Immink, Samarang, Batavia. - R. A. Tange, Drie Vrienden, id., beide gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - W. Gask, Ann Guthrie, Londen. - R. Stranack, Rhine, (s.) id. - T. Colijer, Magnet, (s.) id. - S. Welsch, Edith, id. - R. Blavland, Daring, Bristol. - J. Wright, Valeria, Liverpool. - A. Telfer, Rotterdam, Glasgow. - J. Septland, Port Bundas, id. - J. Ward, Jane Jackson, Newcastle. - V. K. Potjewijld, Anna J. Bunde, id. - H. W. Saweijer, Emerald Isle, (s.) Hull. - L. Jongebloed, Vrouw Maria, St. Petersburg. - L. J. Doekes, Nawa, id. - H. P. Kruse, William, Libau. - H. P. Hazewinkel Muntendam, Anna Maria, Oostzee. - J. J. Kuijper, Hendrika Hillechina, Stettin. - H. G. Brink, Jonge Meta, id. - B. C. Post, Waakzaamheid, id. — 19 Mei. H. R. Bock, Christiaan Huijgens, Batavia. - D. A. Zijlstra, Straat Sunda, id. - T. C. Veltman, Jeannette en Cornelia, id. - J. A. Keeman, Jacob Cats, id. - J. J. van der Veen, Gouverneur Generaal Rochussen, id. - W. W. Stafford, Leita, New-York. - E. P. Kuper, Johannes, Trieste. - H. van der Laan, Jacoba Alida, Liverpool. - J. Johs, Sophia, Peilstowne. - J. Milne, Pomona, Newcastle. - R. B. Berg, Twee Gebroeders, St. Petersburg. - G. den Breems, Fortuna, Dantzig. - A. A. van der Linden, Padang, Batavia. - J. M. Zwart, Vice Admiraal Gobius, id. - J. van der Eb, St. George de la Mina, St. George d'Elmina. - W. Triggs, Garonne, Plymouth. - W. Patterson, Robert Sourfield, Newcastle. — 20 Mei. H. G. Pott, Noord, Batavia. - A. Don, Idee, Hull. - B. van der Tak, Sara Lijdia, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - H. G. Pot, Noord, id. - W. H. Cramer, Anna, id. - A. Don, Idee, Hull.

BATAVIA, 3 Maart. Bauditz, Resident van Son, Rott. — 6 Maart. Dupain, Koophandel, id. — 10 Maart. Rijken, den Elshout, id. — 15 Maart. Witsch, Gerardina, id. — 21 Maart. Kramer, Watergeus, id. — Moorman, Johanna Cornelia, id.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

PORTO CABELLO, Hansen, Carl Johann : 4,787 b. Koffij, J. N. Woldsen.
CEFALONIA, Hendrichs, Breeze : 1 lading Krenten, Order.
BORDEAUX, Lemer, Elise Marie : 243 f. Wijn, J. F. Liotard; 1 partij dito, Order.
LIBOURNE, Querves, St. Joseph : 280 f. Wijn, Order.
DANTZIG, van der Zee, Stad Kampen : 75 last Rogge, L. Hoijack en Comp.
CAPPELN, Böandcl, Maria : 120 ton Boekweit, 133 z. Tarwe, L. Hoijack en Comp.

BEVRACHTTE SCHEPEN.

Particuliere schepen te Batavia ter reede zijn o. a : Margaretha Johanna naar het Nieuwe Diep om orders (denkelijk voor Hamburg) voor Suiker f 65 zonder meer; Prins Frederik der Nederlanden voor Amsterdam reeds vroeger gemeld, ontbreekt slechts eene onbeduidende hoeveelheid tot opvulling; de Cornelia naar Amsterdam laadt grootendeels voor scheepsrekening, heeft echter nog 6000 pikols ruimte disponibel; de Kinderdijk laadt Riet f 70 en Papper f 90 voor Amsterdam; het schip is bestemd naar Rotterdam, en zal te Soerabaja laden Tabak nieuw tarief f 70. De Cerin Cecilia zonder destinatie.

Bij de Redactie is ontvangen ten behoeve van het Genootschap van Barmhartigheid tot begraving van lijken van behoeftige R. C., 1 Coupon Thesaurie 1 Sept. 1849, No. 464 a f 10. —, van iemand die verhinderd is ge-

worden de plegtige Mis van dankzegging voor 't 25jarig bestaan van dat Genootschap te kunnen bijwonen.

ADVERTENTIËN.

(285) Heden namiddag ten twee ure behaagde het den Almagtige onzen geliefden Zoon, Broeder en Behuwdbroeder JOANNES CORNELIUS, Kostschoolhouder te Wualwijk, in den ouderdom van ruim 42 jaren tot zich te roepen, na alvorens gesterkt te zijn door de troostmiddelen onzer H. Godsdienst

WUALWIJK, LEON. WASSEN.
den 15 Mei 1850. Uit aller naam.

Vrienden en Verwanten, gelieven dit als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

(289) Heden overleed alhier in den ouderdom van 61 jaren mijn dierbare Echtgenoot JOANNIS SCHERMER, na voorzien te zijn geweest van de H. Sacramenten der stervenden.

HOOB, E. SCHERMER,
19 Mei 1850. geb. VAN BAAR.

KERK-ORNAMENTEN

J. DENIS,

Zuidestraat, 15 te Brussel.

De EE. HH. Geestelijken in Holland worden verzocht onze artikelen van Belgisch fabrikaat naauwkeurig te willen vergelijken met die, welke door zekere Fransche kooplieden, die het land afloopen, worden aangeboden, dikwijls naar de stalen of monsters van ons fabrikaat, welke zij bij de aflevering verwisselen, (vooral wat het borduur- en kantwerk betreft) met namaaksels, op het eerste gezigt bedriegelijk; maar van welke men zal besluiten, dat zoowel wat betreft, de borduursels, de bronzen, het schilder- en beeldhouwwerk als de Brabandsche kanten, overtreffende die van Lyon, het Belgisch fabrikaat eenen onbetwistbaren voorrang bereikt heeft boven het fransch fabrikaat in fijnheid van vorm en bewerking.

Men zal in opgenoemde werkplaatsen steeds voorhanden vinden eene volledige verzameling van op de meest solide wijze gefabriceerde ornamenten, met dubbeld ker-rig tusschenlijnen, in plaats van papier; overtrokken met glansrijke zijden stoffen, als ook borduur- en kantwerk, koperen, gouden en zilveren ornamenten ge-beeldhouwd, en schilderwerken tot zoodanige laagge-stelde prijzen, als de Fransche mededinging niet kan evenaren, zonder den rijken, die ornamenten te ver-minderen of echt door valsche te vervangen.

(288) Bij C. POTHAST, Boekhandelaar te Nijmegen, is, a kontant voor f 3 verkrijgbaar gesteld eene keurige, in twee tinten gedrukte KUNST-PLAAT, ten opschrift voerende:

LAUDATIO SALVATOREN,

of Jesus in het Allerh. Sacrament des Altaars als God Mensch en Verlosser, als Priester en offerande, als Brudegom, Koning en Regeer, — omgeven door de Triompherende, Strijdende en Lijdende Kerk.

Eene gelitographieerde plaat, bestaande uit 200 afbeeldingen en 100 Latijnsche Texten uit de H. Schrift en van de Oudvaders, met Latijnsche gebeden voor de na de H. Mis, en waarbij een Fransch boekdeeltje van het bisdom Luik.

Dezelfde plaat ook met Fransche of Hoogduitsche gebeden ten gebruike der Geloofigen, ook tot aandenken der eerste Communie.

Van deze door de Hooge Geestelijkheid van verschiedene landen aangeprezen plaat, zegt onder anderen Journal Historique van Luik (Aug. 1849). »Tout y est pieux, décent, orthodoxe, et les figures, sans exception ont le caractère qui leur convient.

»Nous pouvons certifier que le digne prêtre, à nous le devons, est complètement étranger à tout esprit de speculation, et qu'il lui suffirait de rentrer dans ses fonds.

De Katholiek (Oct. 1849) zegt: »Het kan niet af of op het zien van deze plaat gevoelt men geloof, liefde opgewekt voor het H. Sacrament.

Een Hoogw. Heer Deken vergelijkt de plaat aan de Boek van Thomas à Kempis in afbeeldingen, voert steld; noemt dezelve eene Huiskapel voor den Priester, waarin hij zijne Brevier enz. bidt, en, die hem gedanken, dat de namiddag hem dienen moet tot bereiding der H. Mis en de voormiddag tot dankzegging. Hij noemt dezelve voor ieder geloovige een Huiskapel, om daarvoor gemeenschappelijk de huisschaap te rigten, en die dienen kan tot aandenken der tegenwoordigheid van God en bijzonder der onuit-sprekelijke liefde van Jesus in dit aanbiddenswaardige sacrament.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Ontwerper.